

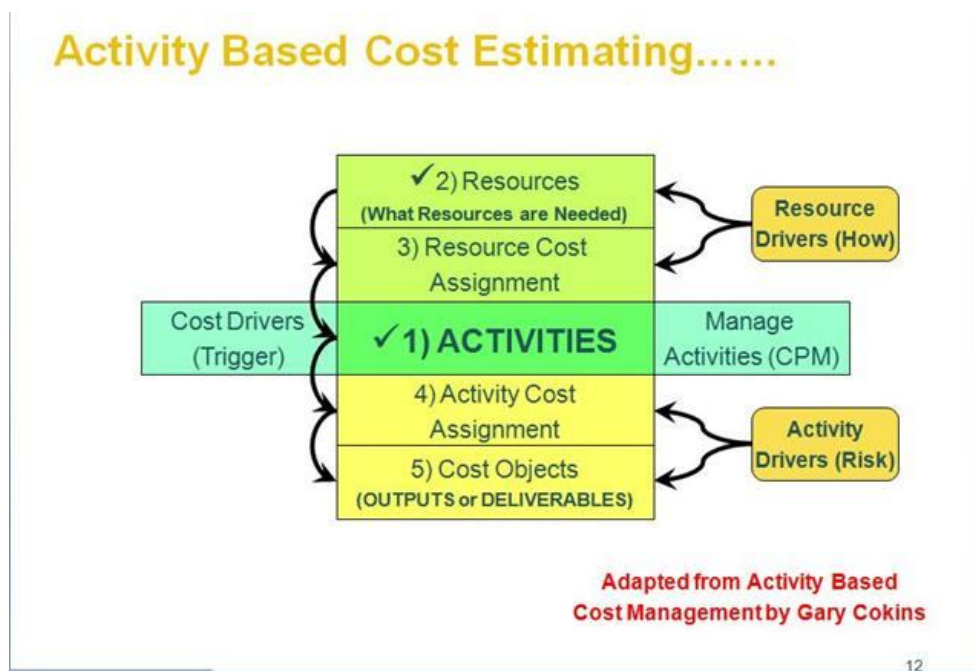
Kế toán chi phí dựa trên hoạt động (Activity Based Costing – ABC)

Kế toán chi phí dựa trên hoạt động (ABC) là phương pháp thay thế phương pháp kế toán truyền thống. Trước đây mọi người vẫn cho rằng khách hàng mua sản phẩm với khối lượng lớn, khách hàng trung thành là những khách hàng mang lại lợi nhuận cao. Những nghiên cứu về lợi nhuận khách hàng tiết lộ rằng những nhận định như trên chưa hẳn đã đúng. Phương pháp ABC xác định toàn bộ nguồn chi phí hoạt động, sau đó phân bổ những chi phí đó theo sản phẩm và dịch vụ dựa trên khối lượng hoạt động hay giao dịch xảy ra trong quá trình cung cấp dịch vụ hay sản phẩm. Chính vì vậy phương pháp ABC có thể giúp các nhà quản lý tối ưu hóa giá trị đầu tư của cổ đông và nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty.

Các phương pháp kế toán chi phí dựa trên tính toán các chi phí gián tiếp. Ích lợi của phương pháp ABC có thể kể tới như sau:

- Xác định khách hàng, sản phẩm, kênh phân phối tạo ra lợi nhuận nhiều nhất và ít nhất.
- Xác định những yếu tố làm gia tăng hay làm giảm hiệu quả hoạt động tài chính.
- Dự báo một cách chính xác chi phí, lợi nhuận và những nguồn lực khi xuất hiện những thay đổi về dung lượng sản xuất, mô hình tổ chức của công ty và chi phí nguồn lực.

- Dễ dàng xác định các nguyên nhân gốc rễ của các hoạt động tài chính kém hiệu quả.
- Theo dõi chi phí hoạt động và quy trình hoạt động.
- Trang bị cho cấp quản lý những dữ liệu báo cáo chi phí quý giá cho việc cải thiện hoạt động.
- Hỗ trợ quản trị và điều chỉnh tổ hợp tiếp thị.
- Tăng khả năng đàm phán với khách hàng.
- Định vị sản phẩm tốt hơn.

Với phương pháp ABC, chi phí phục vụ một khách hàng có thể xác định một cách chắc chắn. Sau khi trừ ra chi phí sản phẩm và chi phí phục vụ từng khách hàng, sẽ tính được lợi nhuận khách hàng mang lại. Phương pháp ABC

tính toán chi phí khách hàng và chi phí sản phẩm riêng biệt, giúp xác định chính xác lợi nhuận mỗi khách hàng mang lại và giúp định vị sản phẩm và dịch vụ tương ứng.

Ứng dụng phương pháp ABC có thể giúp nhân viên nắm rõ toàn bộ chi phí liên quan, giúp họ có thể phân tích chi phí và xác định những hoạt động nào mang lại giá trị cộng thêm và hoạt động nào không, qua đó cải thiện hiệu quả hoạt động. Đây là một quy trình hoàn thiện liên tục bắt đầu từ việc phân tích chi phí, cắt giảm những hoạt động không tạo ra giá trị cộng thêm và qua đó đạt được hiệu xuất chung.

ABC giúp công ty tạo ra những sản phẩm tốt hơn, đáp ứng nhu cầu của thị trường với chi phí cạnh tranh. Phân tích lợi nhuận sản phẩm và lợi nhuận do khách hàng mang lại, phương pháp này đã góp phần tích cực vào quá trình ra quyết định của cấp quản lý; công ty có thể nâng cao hiệu xuất hoạt động và giảm chi phí mà không hy sinh giá trị mang lại cho khách hàng. Nhiều công ty cũng sử dụng phương pháp ABC trong quá trình triển khai thẻ điểm cân bằng (balanced scorecard).

Phương pháp ABC giúp công ty mô hình hóa tác động của việc cắt giảm chi phí và kiểm soát chi phí tiết kiệm được. Nhìn chung, ABC là một phương pháp năng động thúc đẩy sự cải tiến diễn ra liên tục. Với ABC, bất kỳ công ty nào cũng có thể tạo ra lợi thế cạnh tranh về chi phí và liên tục tạo thêm giá trị cho cổ đông và khách hàng.

Hơn nữa, Robert Kaplan và Steven Anderson đã đưa ra phương pháp kế toán chi phí dựa trên hoạt động theo thời gian. Đây là phương pháp nhằm tránh

những khó khăn khi triển khai những dự án ABC quy mô lớn. Trong mô hình này, cấp quản lý có thể dự đoán nguồn lực cần có cho từng giao dịch, sản phẩm, hay khách hàng thay vì dựa vào những cuộc thăm dò nhân viên tốn ngân sách và thời gian. Phương pháp kế toán chi phí dựa trên hoạt động theo thời gian đơn giản hơn do nó chỉ yêu cầu 2 thông số cho từng nhóm nguồn lực:

1. Giá trị trên từng đơn vị thời gian sử dụng để cung cấp nguồn lực cho hoạt động công ty (X). $X = \frac{\text{Tổng chi phí nhân sự}}{\text{Tổng thời lượng làm việc của nhân viên}}$.

2. Dự báo thời gian hoạt động. Mất bao nhiêu thời gian để thực hiện từng hoạt động riêng lẻ trong chuỗi hoạt động (dự báo được cấp quản lý đưa ra).

Phương pháp này giúp vượt qua những vấn đề kỹ thuật liên quan tới việc thực hiện thăm dò nhân viên: thực tế là khi được hỏi dành bao nhiêu thời gian cho các hoạt động, nhân viên thường báo cáo những tỉ lệ phần trăm khi cộng lại đều ra con số 100. Cấp quản lý nên tính vào thời gian nhàn rỗi hay không được sử dụng. Phương pháp này cũng sử dụng công thức tính thời gian, đặc điểm cho phép mô hình ABC phản ánh mức độ phức tạp trong việc hoạt động của doanh nghiệp bằng cách chỉ ra sự khác biệt về thời gian khi sử lý những đơn hàng, khách hàng và hoạt động khác nhau.